

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

Філалагічны факультэт

Кафедра гісторыі беларускай літаратуры

Анатацыя да дыпломнай работы

**«СПЕЦЫФІКА КАНФЛІКТАЎ У «СЯЛЯНСКІХ»
АПОВЕСЦЯХ ЭЛІЗЫ АЖЭШКІ»**

Віткоўская Інэса іванаўна

кіраўнік Запрудскі Ігар Мікалаевіч

2016

Рэферат
Віткоўская Інэса Іванаўна

**СПЕЦЫФІКА КАНФЛІКТАЎ
У «СЯЛЯНСКІХ» АПОВЕСЦЯХ ЭЛІЗЫ АЖЭШКІ**

Агульны аб'ём дыпломнай работы 57 старонак, спіс выкарыстанай літаратуры складаецца з 69 найменняў.

Ключавыя словы: аповесць, рэалізм, сялянская праблематыка, тыпізацыя, сюжэт, пафас, тэндэнцыйнасць, супярэчнасці, канфлікт, калізія, аўтарская пазіцыя, вобраз-персанаж, станоўчы герой, процілегласці, партрэтная характарыстыка, кампазіцыя, псіхалагізм, пейзаж.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца навуковыя публікацыі, прысвечаныя вывучэнню біяграфіі і творчай спадчыны Э. Ажэшкі, і аповесці пісьменніцы «Нізіны», «Дзюрдзі», «Хам».

Мэта даследавання — выяўленне спецыфікі канфліктаў у «сялянскіх» аповесцях Э. Ажэшкі і адметнасці мастацкіх пошукаў пісьменніцы пры адлюстраванні сацыяльнай праблематыкі.

Метады даследавання: апісальны, біяграфічны, літаратурна-крытычны, культурна-гістарычны, канкрэтна-аналітычны.

У дыпломнай рабоце прапанавана канцэптуальная дыферэнцыяцыя канфліктаў у цыкле «сялянскіх» аповесцяў Э. Ажэшкі «Нізіны» (1884), «Дзюрдзі» (1885), «Хам» (1888), што дазволіла даказаць наяўнасць у названых творах не толькі сінтэзу сацыяльна-побытавых і псіхалагічных канфліктаў, але і своеасаблівай эвалюцыі ў адлюстраванні вясковай рэчаіснасці, пры гэтым мастацкія пошукі пісьменніцы вялі яе ад прэваліравання сацыяльна-побытавых супярэчнасцей у творах да ўсё большага акцэнтавання ўвагі на псіхалагічных калізіях у абмалёўцы ключавых вобразаў-персанажаў.

Праведзены аналіз часткі літаратурнай спадчыны Э. Ажэшкі пацвярджае выключную ролю пісьменніцы ў гісторыі беларуска-польскіх літаратурных і культурных узаемасувязей і значэнне яе творчасці для развіцця беларускай прозы.

Вынікі праведзенага даследавання могуць быць карыснымі ў практыцы выкладання ў школе, а таксама пры папулярызацыі ў друку выдатных постацяў беларускага мінулага.

Реферат
Витковская Инесса Ивановна

**СПЕЦИФИКА КОНФЛИКТОВ
В «КРЕСТЬЯНСКИХ» ПОВЕСТЯХ ЭЛИЗЫ ОЖЕШКО**

Общий объем дипломной работы 57 страниц, список использованной литературы состоит из 69 наименований.

Ключевые слова: повесть, реализм, крестьянская проблематика, типизация, сюжет, пафос, тенденциозность, противоречия, конфликт, коллизия, авторская позиция, образ-персонаж, положительный герой, противоположности, портретная характеристика, композиция, психологизм, пейзаж.

Объектом исследования являются научные публикации, посвященные изучению биографии и творческого наследия Э. Ожешко, и повести писательницы «Низины», «Дзюрдзи», «Хам».

Цель исследования — выявление специфики конфликтов в «крестьянских» повестях Э. Ожешко и особенности художественных поисков писательницы при отображении социальной проблематики.

Методы исследования: описательный, биографический, литературно-критический, культурно-исторический, конкретно-аналитический.

В дипломной работе предложена концептуальная дифференциация конфликтов в цикле «крестьянских» повестей Э. Ожешко «Низины» (1884), «Дзюрдзи» (1885), «Хам» (1888), что позволило доказать наличие в указанных произведениях не только синтеза социально-бытовых и психологических конфликтов, но и своеобразной эволюции в отображении деревенской действительности, при этом художественные поиски писательницы вели ее от превалирования социально-бытовых противоречий в произведениях ко все большему акцентированию внимания на психологических коллизиях в обрисовке ключевых образов-персонажей.

Проведенный анализ части литературного наследия Э. Ожешко подтверждает исключительную роль писательницы в истории белорусскопольских литературных и культурных взаимосвязей и значение ее творчества для развития белорусского прозы.

Результаты проведенного исследования могут быть полезными в практике преподавания в школе, а также при популяризации в печати выдающихся личностей белорусского прошлого.

SUMMARY

Vitkovskaya Inessa Ivanovna

SPECIFIC NATURE OF THE CONFLICTS IN "PEASANT" STORIES OF ELISA OZHESHKO

The total amount of the diploma paper is 57 pages, the list of the used literature consists of 69 items.

Keywords: story, realism, peasant topics, typification, plot, pathos, tendency, contradictions, conflict, collision, author's position, image character, hero, contrasts, portrait characteristics, composition, psychologism, landscape.

The research objects are the scientific publications addressed to studying E. Ozheshko' biography and her creative heritage, as well as her stories "Lowlands", "Dzyurdzi", "A Cad".

The purpose of the research is to discover a specific character of conflicts in "peasant" stories by E. Ozheshko and some special aspects of author's literary stylistics in portraying of social problems.

Research methods are descriptive, biographic, literary and critical, cultural and historical, particular and analytical.

The diploma paper studies a conceptual contrast of conflicts in a cycle of E. Ozheshko' "peasant" stories: "Lowland" (1884), "Dzyurdzi" (1885), "A Cad" (1888), that allows to prove the existence in the specified works not only the fusion of social and psychological conflicts, but also a specific evolution in representing of country-style reality, and at the same time the creative quest of the author led her away from dominating of social contradictions in her works to the increasing emphasis on psychological collisions in describing of key images' characters.

The carried-out analysis of a part of E. Ozheshko' literary heritage confirms an exclusive role of the writer in the history of Belarusian-Polish literary and cultural interrelations and the significance of her art for the development of Belarusian prose.

The results of this research can be helpful in teaching practices at school, and also in press promoting of prominent Belarusian figures of the past.